

deraf bildar en fond, som oförtryckt bibehålles och fruktbargöres, hvilken fond under de ifrågvarande trettionio åren bör hafva vunnit den styrka och tillväxt, att räntan deraf kan motsvara de aflösta grundskatterna, hvilka efter nyssnämnda tids förlopp böra helt och hållet upphöra.

Jag anhåller att denna motion måtte remitteras till vederbörligt Utskott.

Stockholm den 22 Januari 1868.

Laur. Öhlin.

N:o 111.

Af Herr **Anders August Andersson**: *Om anslag till Östra stambanans fortsättande.*

Då jag har all anledning till den förmodan, att ropet om den allmänna förlägenheten i landets affärsförhållanden icke skall leda derhän, att Riksdagen anser fullföljandet af produktiva företag alldeles omöjligt under nästkommande statsregleringsperiod, så har jag icke kunnat uraktlåta fästa Riksdagens synnerliga uppmärksamhet på nödvändigheten att icke till en alltför aflägsen framtid uppskjuta fortsättningen af den till en obetydlig del färdigbyggda Östra stambanan.

Såväl sednaste Riksdagens beslut i fråga om jernvägars byggande inom Riket, som ock Kongl Maj:ts till denna Riksdag aflåtna nådiga Proposition i samma ämne gifva vid handen, att Statens alla krafter skola koncentreras omkring den Nordvestra banan, mellan Sverige och Norge, med uteslutande af alla andra tillernade och långt förut beslutade banor. Huru pass mycken klokhets, som ligger till grund för ett slikt handlingssätt, tilltror jag mig icke kunna bedöma; men det säkra är, att innevånarne inom de provinser, som ännu lida brist på lätta kommunikationer, härutinnan se sig orättvist tillbakasatte, under det de anse brödrariket Norge gynnadt på Sveriges egen bekostnad. Man hade väntat, att Regeringen och Svenska Riksdagen bort behjerta de Svenska provinsernas behof, åtminstone i lika hög grad som de Norska!

Att äflas om fullbordande af banan till Norge, under det man lemnar Norrland åt sitt öde, synes vara minst sagdt besynnerligt.

Det är väl sannt att Sverige, genom samfärdseln med Norge, vinner en god afsättningsort för sina produkter; men månne icke detta ändamål i lika hög grad kunde vinnas genom fortsättning af Norra banan? En påräknad fördel är, att på Nordvestra banan kunna i nödens stund få behöfliga trupper hittransporterade i och för vårt fäderneslands försvar; men månne det icke kunde vara lika angeläget att ega tillgång på lätta kommunikationer såväl inifrån vårt eget land som ock uppåt Norrland, der största faran hotar!

Hvad Östra stambanan beträffar, så är det en ren riksförlust att densamma icke vinner sin fullbordan; ty den spanmål, som nu till vårt land importeras, efter mindre gynnsamma sädesskördar, är för landet långt större uppoffring än hela den kostnad, som årligen skulle erfordras för samma banas färdigbyggande. Genom brist på tjenligt kommunikationsmedel tvingas den sädesrika provinsen Östergötland att förvandla sina produkter till brännvin, i stället för att sända dem till sina hungrande bröder i Norrland! Då nu Norrlänningarnes behof i stället måste fyllas af utländsk spanmål, så faller det sig solklart, att det stora hela härpå förlorar.

Det gifves icke heller något rimligt skäl, hvarföre provinsen Östergötland, i fråga om stambana, skall behandlas på ett stjuftmoderligt sätt.

I gamla Bonde-Ståndet hette det understundom, att Östergötland var en sådan »Smörhåla», att den icke behöfde Statens medverkan hvarken till lättade kommunikationer eller andra produktiva företag; men denna falska lära måtte väl aldrig vinna genklang inom den nya Representationen, af hvilken man endast fordrar rättvisa.

Då Skånska provinserna hugnades med fördelaktiga statslån till fyra bibanor, utgående från den redan färdigbyggda stambanan, så motiverades dessa favörer af provinsens rika och bördiga beskaffenhet. Jag mäktar icke inse, hvarföre samma motiver skola ligga till grund för motstånd emot *sjelfva stambanan* inom Östergötland.

Inom sistnämnda provins hade befolkningen gjort sig den föreställningen, att Regeringen genast vid riksdagens början skulle framlägga proposition om nödiga medel till allmänna arbeten, för att i någon mån lindra det tryckande behovet bland den arbetande befolkningen inom landet, hvilket leder sitt ursprung från bristande arbetsförtjenst.

Man har från provinsen till Kongl. Maj:t inlemnadt en petition, försedd med omkring tre tusen underskrifter, gående ut derpå, att Kongl. Maj:t skulle framlägga nådig Proposition om nödiga medel till Östra stambanans fortsättning, ty en stor del af kommunerna hade förklarat sig vanmäktige att skaffa alla behöfvande arbetsförtjenst under den närmaste tiden, intilldess jordbruksarbetet kunde börja.

Det är icke osannolikt, att jernvägsarbetet kunnat erhållas till ovanligt billigt pris under en tid, då andra utvägar till förtjenster saknats; ty den dyra tiden nödgar arbetaren att anstränga sig till det yttersta och att nöjas åt en måttlig förtjenst, blott han kan uppehålla sig och de sina utan för stor nöd.

Då det sålunda är af aldra största vikt, att den redlige arbetaren icke af brist på en måttlig arbetsförtjenst tvingas, antingen att beträda brottets bana, eller duka under för en hjälplös belägenhet; så dristar jag tillförse mig en billig ursäkt å Riksdagens sida, om jag ånyo begär ett ringa anslag för fortsättning af den Östra stambanan från Norrköping till Nässjö.

Denna bandel, som utgör nära 15 mil och är beräknad att kosta omkring 10,600,000 R:dr, är af så stor vikt, ej blott för de provinser han genomlöper, än ock för landet i sin helhet, att dess snara färdigbyggande med skäl kan anses mycket mera angeläget än någonsin Nordvestra banan; men jag vill icke sträcka pretentionerna så långt, derest icke något större fonderadt lån skulle komma att beslutas; men för den händelse sådant icke kunde undvikas, så förefinnes allra största skäl att på en gång afsluta så stort lån, att alla beslutade stambanor kunde, utan vidare upplåning, fullbordas.

Med anledning häraf vågar jag vördsammast föreslå:

att, för den händelse något statslån skulle komma att upptagas för jernvägsbyggnader, en summa af 10,609,487 R:dr måtte deraf anslås till fullbordande af Östra stambanan emellan Norrköping och Nässjö,

att Riksdagen, såvida förenämnda yrkande icke skulle kunna bifallas, ville anslå 500,000 R:dr, att skyndsamt utgå, till förberedande arbeten å ifrågavarande stambana.

Om remiss häraf till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 24 Januari 1868.

A. A. Andersson

från Östergötlands län.